

Motion till riksdagen 2005/06:So12

av Erik Ullenhag m.fl. (fp)
med anledning av prop. 2005/06:50

Strategi för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för att utveckla nya antibiotika.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om konkreta mål och åtgärder för kunskapsuppbyggnad.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av forskning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om snabba åtgärder för att få till stånd ett fungerande djurhälsoregister.

Motivering

Utvecklingen och spridningen av bakterier som är resistenta mot antibiotika är ett allvarligt hot mot folkhälsan, både i Sverige och i andra länder. Socialstyrelsen fick därför år 1999 i uppdrag att utarbeta ett förslag till handlingsplan mot antibiotikaresistens. Socialstyrelsens förslag redovisades i juni 2000. Först i december 2005 – mer än fem år senare – lägger regeringen fram sitt förslag till riksdagen. Med tanke på frågans allvar är det förvånande att arbetet i Socialdepartementet har tagit så mycket längre tid än Socialstyrelsens arbete med planen. Men bättre sent än aldrig.

Läget är desto mer allvarligt som utvecklingen av nya antibiotika minskar, samtidigt som resistensen mot befintliga läkemedel tilltar. Orsaken anges vara att den kommersiella läkemedelsindustrin anser att antibiotikapreparat inte har tillräcklig lönsamhet. Därför satsar industrin på andra preparat som betraktas som mer lönsamma, t.ex. hjärtmediciner, medan den tvekar att avsätta resurser för att utveckla antibiotika. Antibiotikaläkemedel riskerar att snabbt bli mindre intressanta genom att det utvecklas resistens mot dessa, och en

Fel! Okänt namn på

sådan risk måste dessutom mötas med att användningen av antibiotika vid mindre infektioner begränsas.

Med tanke på kostnaderna för läkemedelsutveckling är det förståeligt att företagen måste göra en bedömning av den långsiktiga lönsamheten. Samtidigt är det i hög grad ett samhällsintresse, både nationellt och internationellt, att det kommer fram nya läkemedel som kan användas när bakterier och andra smittämnen utvecklar resistens mot de befintliga. Att underlätta utveckling av sådana nya läkemedel är både ett statligt ansvar och en uppgift som kräver internationellt samarbete.

Utöver de möjligheter som nämns i propositionen, som t.ex. stöd till grundforskning och tillämpad forskning inom de offentliga forskningsorganisationerna och stöd till nya former av finansiering och partnerskap mellan privat och offentlig sektor, vill vi också peka på möjligheten till nordiskt samarbete. Planer på nordiskt samarbete för att utveckla vacciner mot fågelinfluensa och andra pandemier har aviserats av regeringen. På motsvarande sätt kan ett nordiskt samarbete prövas för att främja utvecklingen av nya antibiotika som läkemedelsföretagen inte engagerar sig i av egen kraft.

Kunskapsuppbyggnad och forskning

Som framgår av propositionen är det viktigt att all personal inom hälso- och sjukvård, djursjukvård, djurhållning och livsmedelsproduktion tillämpar aktuell kunskap och bästa möjliga teknik. För att minska spridningen av infektioner är kunskap hos allmänheten om betydelsen av personlig hygien och livsmedelshygien viktig. Därför måste handlingsplanen också innehålla åtgärder för kunskapsuppbyggnad.

I jämförelse med Socialstyrelsens förslag är dock propositionens avsnitt om kunskapsuppbyggnad synnerligen allmänt hållet. De konkreta målen och åtgärderna lyser med sin frånvaro. Det är angeläget att denna brist snabbt avhjälps.

Det är också angeläget att resurser satsas på utvecklingen av ny kunskap, d.v.s. forskning. Den bör gälla inte bara utveckling av nya läkemedel utan också sökande av ny och fördjupad kunskap beträffande antibiotikaresistens i övrigt. Enligt Socialstyrelsen har blygsamma offentliga resurser hittills satsats på antibiotikaforskning, vilket bl.a. har medfört att vi har stora kunskapsluckor när det gäller orsakerna till resistensutveckling. De strategier som har utvecklats för att motverka resistensutveckling på samhällsnivå bygger enligt styrelsen till stor del på historisk erfarenhet, men är mindre väl vetenskapligt dokumenterade. Här behövs ett bättre kunskapsunderlag, varför området kritiska forskningsfält måste prioriteras, och forskningen koordineras internationellt. Det finns behov av ett organiserat samarbete mellan olika anslagsgivare – Vetenskapsrådet, Formas, m.fl.

Internationellt samarbete

Problemen med matförgiftningar och zoonotiska smittämnen, exempelvis salmonella, växer. Eftersom alltfler bakteriestammar blir resistenta mot all antibiotika, kan relativt enkla sjukdomar i framtiden få allvarliga följder.

Folkpartiets företrädare i Europaparlamentet har drivit frågan om salmonella mycket hårt och framgångsrikt. Inom EU förändrar man nu salmonellalagstiftningen så att det i hela unionen år 2008 kommer att införas ett kontrollsystem som mer liknar det svenska. Även om flera steg i rätt riktning har tagits inom dessa områden är det viktigt även i fortsättningen att Sverige prioriterar dessa frågor inom EU-samarbetet.

Det är viktigt att bevaka att EU:s nya tillsynsdirektiv efterlevs så att kommunala och landstingskommunala anläggningar följer Europaparlamentets och rådets förordning (EG 882/2004). Dessa anläggningar står för produktion och distribution av mat till bland annat barn, gamla och sjuka.

Det är lika viktigt att Sverige i EU och i andra internationella fora har stor uppmärksamhet riktad mot risken för resistens vid behandling av en eventuell pandemi, där fjäderfäinfluensan just nu är aktuell.

Djurhälsoregister

En djursjukdatabas, – djurhälsoregister – är ett hjälpmedel i förebyggande djurhälsovård och livsmedelskontroll. Med hjälp av databasen är det möjligt att följa sjukdomsutvecklingen och läkemedelsförskrivningar, vilket är angeläget inte minst med tanke på utvecklingen gällande antibiotikaresistens.

Riksdagens revisorer uppmärksammade problemen med djursjukdata vilket ledde till att riksdagen i juni 2003 förordade ”att en oberoende utredning skulle få i uppdrag att redovisa hur omfattande bristerna i djursjukdata är, vad de beror på och vad bristerna har inneburit för statistikens användbarhet”.

Stockholm den 19 januari 2006

Erik Ullenhag (fp)

Kerstin Heinemann (fp)

Gabriel Romanus (fp)

Linnéa Darell (fp)

Marita Aronson (fp)

Mia Franzén (fp)